

Persbericht

Levensverhalen Nederlandse Spanjestrijders (1936-1938) online

Amsterdam, 20 juni 2016_ **80 jaar geleden begon de Spaanse Burgeroorlog. Ongeveer zevenhonderd Nederlandse jongens – en een enkel meisje - vertrokken in de jaren ‘36-‘38 naar Spanje om de bedreigde Spaanse Republiek te hulp te schieten. Op spanjestrijders.nl zijn gegevens en verhalen verzameld over deze vrijwel vergeten groep.**

De Spaanse Burgeroorlog speelt in het Nederlandse historische verhaal nauwelijks een rol en de Spanje-gangers zelf hebben over hun belevenissen betrekkelijk weinig nagelaten. Direct na hun terugkeer werd hun de Nederlandse nationaliteit ontnomen en in de Tweede Wereldoorlog kwamen ze daardoor extra in de problemen. Ook tijdens de Koude Oorlog zaten ze als in het verdomhoekje. Wie waren zij?

Uit de op de website gepubliceerde brieven, dagboeken en interviews, komt een gevarieerd en soms ook grappig en ontroerend beeld naar voren:

"Jopie, we hebben ons naar gelachen om die brief van jou, vooral toen je vroeg of we hier Spaanse wijn drinken en Spaanse peper eten; we drinken hier zeker Spaanse wijn want er is hier meer wijn dan water en ik was mij 's morgens met eau de cologne omdat er geen water is.(..)."

Dit schrijft Willem van Veen op 7 november 1937 aan zijn broer Joop. Willem was een Amsterdamse arbeidersjongen die net als veel van zijn kameraden maar weinig opleiding had gehad. De meeste brieven gaan vooral over praktische zaken en verzoeken om toch nog wat shag en sigaretten op te sturen. Af en toe is er een beschrijving van de oorlogssituatie:

‘Wij reizen dwars door Spanje waar onze krachten tot een offensief nodig zijn. Want we zijn zogenaamd de stootbrigade. Gelukkig gaan we gauw naar het front. Zodat ik die fascistten kan geven wat zij mij in Amsterdam ook zo vaak beloofd hebben, namelijk de kogel,’ schrijft ook Willem.

Veel Spanjestrijders waren vooral bezig om het thuisfront gerust te stellen en zich te verontschuldigen voor hun plotselinge vertrek. Arend Haak, een boerenzoon uit Emmen schreef bijvoorbeeld:

‘Het rogge staat rijp op het veld doch er is geen volk om het te bewerken, hier zullen wij dus goed werk kunnen verrichten (...) Nu was het wel erg beroerd dat ik er zo stilletjes tussen uit moest knippen maar ja, als ik het vooraf tegen jullie gezegd had, dan was er natuurlijk niets van gekomen, dat begrijpen jullie natuurlijk ook wel.’

In veel verhalen komt terug dat de opkomst van Hitler in Duitsland de mensen aan het denken heeft gezet. In de woorden van Arend Haak:

“ Het is haast ongelooflijk als je ziet hoeveel vrijwilligers er iedere dag naar Spanje vertrekken, nou en als je dat ziet dan ben je er meer dan ooit van overtuigd dat niet de Fascisten in Spanje zullen winnen maar dat de regeringstroepen onverbiddelijk zullen winnen en de wereld van een grote ramp zullen redden want in Spanje zullen Hitler en Mussolini worden verpletterd.”

Meer weten? Bekijk spanjestridders.nl

Over het project

Spanjestridders.nl wordt beheerd door het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam. De website kwam tot stand door een subsidie van het fonds Democratie en Media en door crowdfunding, met hulp van de Stichting Spanje3639)

Nieuw materiaal over Spanjestridders gevraagd

Omdat spanjestridders.nl een project in wording is, hopen we er nog een flink aantal aan toe te kunnen voegen. In de loop van de research bleek ook dat er toch nog her en der nieuwe documenten opduiken, dat er op zolders en in kelders brieven bewaard zijn gebleven van Spanjestridders en via de website hopen we op nog meer respons.

.....

Niet voor publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met IISG Communicatie via 020-6685866 of via ale@iisg.nl